

ÅSNES KOMMUNE

Sakspapir

SAKSGANG			
Utvalg	Møtedato	Saksnr	Saksbehandler
Kommunestyre	29.09.2008	125/08	NBL
Saken avgjøres av: <u>Kommunestyret</u> Saksansvarlig: <u>Inger Nyen</u>		Arkiv: <u>K1-010, K3- &13</u>	Arkivsaknr: 08/662

UTTALELSE HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGAR I VALLOVA OG KOMMUNELOVA

Dokumentliste:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel	Vedlagt saken
1	I	27.06.2008	Det Kongelige Kommunal- og regionaldepartement	Høring - Forslag til endringer i vallova og kommunelova	

Sakens bakgrunn:

Kommunal- og regionaldepartementet har 27.juni 08 sendt ut til høring forslag om visse endringer i valgloven og kommuneloven med høringsfrist satt til 30.september 08

Fordelingsutvalget fordelte saken til Komite 1 i møte 04.07.08 – frist for behandling i kommunestyret 29.09.08.

Komite 1 har oppnevnt Arne Granvoll som saksordfører.
Administrasjonen oppnevnte Inger Nyen som saksbehandler.

Høringsnotatet er et dokument på 80 sider som kun er kopiert til komiteemedlemmene.

De konkrete lovendringer det fremmes forslag om er følgende:

- 1. Innføre ordning med "tidligstemmegivning" (fra 1.juli og til ordinær forhåndsstemmegivning starter 10.august).**

Departementet og en del kommuner har hatt spørsmål fra velgere om å få forhåndsstemme tidligere enn 10.august. - spørsmålene har kommet fra fiskere og utenlandsstudenter. Departementet er veldig opptatt av at flest mulig skal ha anledning til å avgi stemme og det er derfor det legges opp til å få kunne forhåndsstemme før den ordinære forhåndsstemningen tar til 10.august.

Kommentarer:

- Dette har ikke vært noe problem i vår kommune.
- Tror ikke at valgdeltakelsen vil øke noe stort etter at det åpnes for dette tilbudet.
- Hvis det derimot legges til rette for dette, må det være en klar forutsetning at manntallet er ferdigstilt og stemmesedlene er ferdigtrykket.
- Forhåndsstemmemottaket må opprettes på et tidligere tidspunkt og da på et sted i kommunen (politisk sekretariat eller servicetorget).
- Stemmegivningen må foregå til avtalt tid og innenfor den ordinære kontortid.

2. Kommunen kan bestemme at valglokaler på valgdagen kan holdes oppe til kl.21.00 og at 1/3 av medlemmene i kommunestyret kan bestemme at valglokalene skal holdes åpne til kl.21.00.

Gjeldende lov fastsetter at valglokalene skal stenges senest kl.20.00 på valgdagen, som er mandag. Åpningstidene for valglokalene i kommunen blir vedtatt av valgstyret.

Hvis forslaget om endret stengetid blir vedtatt på valgdagen, vil det være opptil valgstyret / **kst.** å vedta åpningstidene valgdagen.

Kommentar:

- Det er ikke tidligere mottatt negative reaksjoner fra velgerne på åpningstiden.
- I utgangspunktet har komiteen ingen merknader til forslaget, da det fortsatt vil være mulig for det enkelte kommunestyret å vedta at valglokalene skal stenge senere enn kl.20 som nå. Behovet for lengre åpningstid kan være i byer og på større steder slik at muligheten kan være der.
- Dersom åpningstiden blir satt til kl.21.00, vil et vesentlig moment være at valgresultatet vil bli forskjøvet tilsvarende, men dette vil som sagt tidligere være noe som den enkelte kommune skal vedta.

3. 1/3 av kommunestyret kan bestemme at det avholdes to-dagers valg.

Kommentar:

- I Åsnes kommune har det nå vært en-dags valg ved flere valg.
- Ingen negative reaksjoner er mottatt på dette.
- Muligheten for forhåndsstemmegivning er utvidet til kveld og lørdager.
- Ingen merknader til endringen at et mindretall i kommunestyret kan vedta valg over to dager – det er kommunestyret selv som pr. i dag avgjør dette og for kommende stortingsvalg har kommunestyret vedtatt enstemmig at det skal være en-dags valg.

4. Innføring av gebyr for lovbrudd (offentliggjøring av prognoser på grunnlag av valgundersøkelser og resultat før stenging av valglokaler).

Etter valglovens § 9-9 er det forbudt å offentliggjøre valgresultat og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkinger foretatt på valgdagen før alle valglokalene har stengt. En offentliggjøring før kl.20.00 (kl.21.00) vil derfor være et lovbrudd. Dette lovbruddet er til nå ikke straffesanksjonert, men i høringsforslaget foreslås et gebyr for brudd på loven begrenset oppad til kr.2.000.000.

Kommentar:

- Ingen merknader til en slik ny bestemmelse – slike tilfeller vil bli fulgt opp av sentrale myndigheter.

5. Valgobservasjon.

Norge er gjennom internasjonale konvensjoner og dokument forpliktet til å ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører. I det såkalte "København-dokumentet" fra 1990 har man forpliktet seg til både å invitere og til å ta imot valgobservatører fra andre medlemsland OSSE – (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa).

Det er den enkelte kommune og fylkeskommune som har ansvar for praktisk gjennomføring av valg i Norge. Gjeldende lovgivning har ingen bestemmelser om slik valgobservasjon. Departementet har derfor ingen hjemmel til verken å skrive ut akkreditering for observatører, legge til rette for valgobservasjon eller til å pålegge kommunene å ta imot observatører.

Norske kommuner må ved alle valg være foreberedt på ta imot nasjonale og internasjonale observatører. Etter departementets forslag til lovendring vil kommunene være forpliktet til å ta imot alle akkrediterte observatører.

Kommentar:

Ingen merknader til forslag til lovendring på dette punktet.

6. *Prinsippbestemmelse i kommuneloven om rådgivende lokal folkeavstemming og hjemmel for innsamling av data ved folkeavstemminger.*

Ny § 39 b – Lokale folkeavstemninger:

1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at det skal avholdes rådgivende lokal folkeavstemning.
2. Kommunene og fylkeskommunene plikter å gi de oppgaver som departementet finner er nødvendig for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger.

Det enkelte kommunestyret kan også i dag vedta å gjennomføre lokale folkeavstemninger. Departementet ønsker med dette å lovfeste denne anledningen. Det er viktig å merke seg at departementet sitt forslag innebærer en hjemmel for rådgivende lokale folkeavstemninger.

Kommunestyret forplikter seg ikke til å følge resultatet som avstemningen gir.

Komite 1 sin innstilling:

1. Det gis mulighet for "tidligstemmegivning" fra 1.juli i ordinær kontortid og etter avtale - forutsetning er at manntallet er ferdigstilt og stemmesedlene ferdigtrykt.
2. Forslaget om senere stengetid på valgdagen (kl.21.00) støttes.
3. 1/3 av kommunestyret kan fatte vedtak om to-dagers valg.
4. Forslag om innføring av gebyr ved brudd på loven støttes.
5. Forslag om valgobservasjon støttes.
6. Forslaget om å ta inn et nytt pkt. om lokale rådgivende folkeavstemninger i kommunelovens § 39 b støttes.

29.09.2008 KOMMUNESTYRE

KST-125/08 VEDTAK:

Kommunestyret vedtok enstemmig Komite 1 sin innstilling:

1. Det gis mulighet for "tidligstemmegivning" fra 1.juli i ordinær kontortid og etter avtale - forutsetning er at manntallet er ferdigstilt og stemmesedlene ferdigtrykt.
2. Forslaget om senere stengetid på valgdagen (kl.21.00) støttes.
3. 1/3 av kommunestyret kan fatte vedtak om to-dagers valg.
4. Forslag om innføring av gebyr ved brudd på loven støttes.
5. Forslag om valgobservasjon støttes.

6. Forslaget om å ta inn et nytt pkt. om lokale rådgivende folkeavstemminger i kommunelovens § 39 b støttes.

...